

Het mondstuk

De te gebruiken mondstukken dienen individueel verpakt te zijn. Alleen de mondstukken die voorkomen in de modelgoedkeuring, mogen gebruikt worden. Elk type ademtesttoestel heeft een specifiek mondstuk. Bij het gebruik van een ander type mondstuk dan hetgeen bij een type ademtesttoestel past, kunnen er foutieve resultaten optreden.

De tweede alinea van artikel 24 van het KB van 2007 bepaalt expliciet dat, vooraf aan de ademanalyse, een verpakt mondstuk moet vertoond worden aan de te testen persoon om vervolgens de verpakking te openen en het mondstuk op het toestel aan te brengen zonder het mondstuk aan te raken. Het spreekt voor zich dat men het mondstuk in aanwezigheid van de gecontroleerde persoon op het toestel plaatst. Het KB van 18 februari 1991 vermeldde deze voorwaarde niet, bijgevolg geven processen-verbaal met verwijzing naar het oude KB van 1991 i.p.v. het nieuwe KB van 2007 een grond tot betwisting¹⁰³. Indien de foutieve verwijzing een materiële vergissing was, kan de fout rechtgezet worden in een navolgend proces-verbaal¹⁰⁴.

Aangezien het voornoemde expliciet bepaald is in het KB, dient de opsteller in het proces-verbaal te vermelden dat deze bepalingen nageleefd werden. Het is echter niet noodzakelijk dat dit woordelijk in het proces-verbaal opgenomen wordt. Het volstaat dat er melding gemaakt wordt dat de voorschriften van artikel 24 van het KB van 21 april 2007 nageleefd werden.

Per blaasprestatie moet telkens een nieuw mondstuk¹⁰⁵ gebruikt worden. Indien een persoon een eerste keer onvoldoende lang of krachtig blaast, kunnen er in sommige omstandigheden aan de wanden van het mondstuk alcoholrestanten blijven kleven. Op het ogenblik dat een mondstuk een tweede keer wordt gebruikt, kunnen deze restanten meegeblazen worden. Hierdoor kan er, naar gelang de omgevingstemperatuur door condens, een hogere dan de werkelijke waarde gemeten worden¹⁰⁶. Het gebruik van een nieuw mondstuk is echter niet voorgeschreven op straffe van nietigheid, zodat dit niet automatisch tot een vrijspraak zal leiden¹⁰⁷. Het gebruik van hetzelfde mondstuk geeft ook niet altijd een hoger resultaat¹⁰⁸. Ofschoon een nieuw mondstuk niet enkel om

¹⁰³ Ass. 26 oktober 2011, AR. P.11.0908.F/1 (niet gepubliceerd).

¹⁰⁴ Cass. 10 oktober 2006, A.R. P.06.0729.N, www.cass.be.
Corr. Leuven 28 juni 2012, O.M./C.R. (niet gepubliceerd).
Cass. 4 april 2012, A.R. P.11.1869.F/1, www.cass.be.

¹⁰⁵ Art. 24 KB 21 april 2007.
Bijlage 2, punt 3.2.2 KB 2007.

¹⁰⁶ Corr. Leuven 12 mei 2011, O.M./M.J. (niet gepubliceerd).

¹⁰⁷ Pol. Leuven 1 september 2010, O.M./M.J. (niet gepubliceerd).
Pol. Leuven 24 juni 2012, O.M./V.F. (niet gepubliceerd).

¹⁰⁸ Pol. Leuven 24 juni 2012, O.M./V.F. (niet gepubliceerd).

hygiënische redenen maar ook om betrouwbaarheidsredenen moet gebruikt worden, oordeelde het Hof van Cassatie dat het voorgeschreven gebruik van nieuwe mondstukken niet “tot doel heeft de kwaliteit van de intrinsieke waarde van het bijzonder bij wet geregelde bewijs te waarborgen”. Het hof oordeelde dat het gebruik van telkens een nieuw mondstuk voor elke test (*het arrest behandelt echter een betwiste ‘analyse’*) niet substantieel is en de testen met een hergebruikt mondstuk een voldoende wetenschappelijke betrouwbaarheid bieden, zolang dezelfde testpersoon de blaasproeven met datzelfde mondstuk uitvoert. Deze laatste voorwaarde is enkel van belang ter preventie van het gevaar voor hygiëne en besmetting, niet voor de wetenschappelijke betrouwbaarheid¹⁰⁹.

De tegenexpertise

Op het ogenblik dat het eindresultaat van de ademanalyse ten minste 0,35 mg/l UAL bedraagt en betrokkene om een tweede ademanalyse verzocht¹¹⁰ (gecombineerde voorwaarden), dient betrokkene ingelicht te worden van het feit dat hij recht heeft op een bloedproef als tegenexpertise.

Betrokkene kan de bloedproef als tegenexpertise alleen vragen na een tweede ademanalyse vermits artikel 63, § 3, eerste streepje, van de verkeerswet als voorwaarde vermeldt: “indien de ademanalyse, bekomen na toepassing van artikel 59, § 3, een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet”. De toepassing van artikel 59, § 3 van de verkeerswet houdt in dat op verzoek van gecontroleerde onmiddellijk een tweede analyse moet volgen en, indien het verschil tussen deze twee resultaten meer bedraagt dan de door de Koning bepaalde nauwkeurigheidsvorschriften, nog een derde analyse.

Zonder een tweede en eventueel derde ademanalyse werd artikel 59, § 3 van de verkeerswet niet toegepast en is er bijgevolg geen sprake van een bloedproef als tegenexpertise.

Toepassingen

- Een persoon legt een geldige ademanalyse af en vraagt geen tweede blaasprestatie. Betrokkene heeft geen recht op een tegenexpertise door middel van een bloedproef vermits hij niet om een tweede ademanalyse verzocht.
- Tijdens een ademanalyse bedraagt de gemeten waarde 0,34 mg/l UAL. Betrokkene vraagt een tweede blaasprestatie. Het resultaat van de tweede blaasprestatie bedraagt 0,33 mg/l UAL. Het eindresultaat van deze ademanalyse bedraagt bijgevolg

¹⁰⁹ Cass. 11 december 2012, A.R. P.12.0467.N, www.cass.be.

¹¹⁰ Cass. 2 mei 2000, *Arr.Cass.* 2000, 825; www.cass.be.
Cass. 7 maart 2000, *T.A.V.W.* 2001, 121; www.cass.be.
Cass. 27 maart 2001, *R.W.* 2001-02, 1431.

- 0,33 mg/l UAL. Vermits het eindresultaat van de ademanalyse minder dan 0,35 mg/l UAL bedraagt, heeft betrokkene geen recht op een tegenexpertise door middel van een bloedproef.
- Tijdens een ademanalyse bedraagt de gemeten waarde 0,63 mg/l UAL. Betrokkene vraagt een tweede blaasprestatie. Het resultaat van de tweede blaasprestatie is 0,61 mg/l UAL. Het eindresultaat van de meetcyclus bedraagt bijgevolg 0,61 mg/l UAL. Vermits het eindresultaat van de ademanalyse meer dan 0,35 mg/l UAL bedraagt en betrokkene om een tweede blaasprestatie verzocht, heeft betrokkene recht op een tegenexpertise door middel van een bloedproef.

Het spreekt voor zich dat de mededeling van het recht op een tegenexpertise alleen aan betrokkene ter kennis moet worden gebracht op het ogenblik dat hij er recht op heeft. Deze verwittiging is in voornoemde gevallen wel een verplichting¹¹¹. Het is noodzakelijk om deze kennisgeving in voornoemde gevallen op te nemen in het proces-verbaal. Het is niet noodzakelijk dat de volledige tekst van de reglementsbevestigingen die voormelde vormvereiste voorschrijven, wordt overgeschreven in het proces-verbaal waarin vastgesteld wordt dat die expertise is uitgevoerd¹¹². Een verwijzing naar de reglementaire bepaling met de vermelding dat deze nageleefd werden, volstaat.

Op het ogenblik dat de betrokkene afstand doet van het recht op een tweede ademanalyse, impliceert dit de afstand van het recht op een eventuele bloedanalyse zodat in dergelijk geval de verwittiging door de verbalisant overbodig is¹¹³.

Het eigenlijke blazen

Het Hof van Cassatie stelde in een arrest¹¹⁴ van 5 januari 1970 dat geen enkele wetsbepaling de bevoegde persoon verplicht aan betrokkene een tweede keer te vragen om te blazen of aan te dringen om te blazen. Op het ogenblik dat betrokkene dit weigert, nadat hem een eerste keer gevraagd werd om in het toestel te blazen, is er reeds sprake van een strafbare weigering. Niettegenstaande het voornoemde arrest betrekking heeft op de ademtest, gaat men ervan uit dat dit ook van toepassing is voor de ademanalyse. Ook voor de ademanalyse bepalen noch de verkeerswet, noch de uitvoeringsbesluiten dat aan betrokkene een tweede keer moet gevraagd worden om te blazen of om aan te dringen om te blazen.

¹¹¹ Cass. 27 maart 2001, *Arr.Cass.* 2001, afl. 3, 500; www.cass.be.
Cass. 7 maart 2001, *T.A.V.W.* 2001, 121.

¹¹² Cass. 25 oktober 2000, *Arr.Cass.* 2000, 1647; www.cass.be.

¹¹³ Cass. 7 maart 2000, *T.A.V.W.* 2001, 121; www.cass.be.
Cass. 2 mei 2000, *Arr.Cass.* 2000, 825; www.cass.be.
Cass. 27 maart 2001, *R.W.* 2001-02, 1431.

¹¹⁴ Cass. 5 januari 1970, *R.W.* 1970-71, 1446.

Tijdens de ademanalyse dient betrokkene zonder onderbreking een hoeveelheid lucht in het ademanalysetoestel te blazen. Het minimum vereiste volume voor elke blaasprestatie bedraagt 1,9 l gemeten vanaf een debiet van 0,2 l/sec. Op het ogenblik dat het debiet minimaal 0,2 l/sec bedraagt, moet dit zowel op akoestische (pieptoon) als op optische (groen licht blijft branden) wijze gesignaleerd worden. Vanaf het ogenblik dat het minimumdebiet niet meer bereikt wordt, valt voornoemde signalering weg en stopt de meting automatisch, zelfs al blaast betrokkene onmiddellijk opnieuw verder en zelfs al is het minimumvolume nog niet bereikt. De eigenlijke blaasprestatie, waarbij een permanent minimumdebiet van ten minste 0,2 l/sec moet gehaald worden, mag niet meer dan vijftien seconden duren.

Van zodra er een geldige monsterneming (blaasprestatie) bekomen werd, moet dit door het ademanalysetoestel aangeduid worden. Het akoestisch signaal dat wijst op een voldoende blaasdebiet, zal ophouden. Daarnaast duidt het toestel op optische wijze (doven groen lichtje) aan dat er een geldige monsterneming is.

Indien het minimum vereiste volume of het minimumdebiet niet bereikt wordt, zal het eindresultaat niet getoond worden aan de gebruiker van het toestel, zelfs al heeft het toestel een waarde gemeten.

Telkens opnieuw onvoldoende hard blazen leidt tot een onmogelijkheid om een ademanalyse af te nemen, waardoor moet overgegaan worden naar de volgende stap in de procedure, namelijk de bloedproef.

Het resultaat

Voordat het ademanalysetoestel het resultaat zal weergeven, zal er opnieuw een kalibratie moeten worden uitgevoerd.

Op het ogenblik dat de controles vóór het eigenlijke blazen en de kalibratie na het eigenlijke blazen uitgevoerd zijn, dient naargelang de taal waarin het toestel ingesteld is, “goede werking geverifieerd” of “bon fonctionnement vérifié” of “gutes Funktionierung¹¹⁵ geprüft” te verschijnen.

Bij fouten geeft het toestel een foutmelding en zal het verdere gebruik van het toestel automatisch stoppen.

Indien niet voldaan werd aan de nauwkeurigheidsvorschriften, mag het ademanalysetoestel geen gemeten waarde weergeven. Het toestel dient echter wel de reden van weergave van het eindresultaat weer te geven.

¹¹⁵ De bijdrage van het KB vermeldt “Funktionierung” terwijl het waarschijnlijk “Funktionierung” moet zijn.

In geval van detectie van mondalcohol mag er geen eindresultaat verschijnen, maar wel de bewoording “mondalcohol” op het display van het ademanalysetoestel en op de afdruk.

Nadat mondalcohol vastgesteld werd, dient ingevolge punt 3.6 van bijlage 2 van het KB een tweede meetcyclus uitgevoerd te worden (dus opnieuw de ademanalyse) na een periode van minstens vijftien minuten. “Mondalcohol” als eindresultaat is dus geen reden om zomaar over te stappen naar de bloedproef. Het meten van mondalcohol is geen “onmogelijkheid” van de ademanalyse en niet rechtstreeks een reden voor een bloedproef.

Kennisgeving van het resultaat

Het bekomen resultaat moet aan betrokkene ter kennis komen door het resultaat te tonen en luidop voor te lezen. Aangezien dit expliciet voorgeschreven is in artikel 25 van het KB van 21 april 2007, dient in het proces-verbaal melding gemaakt te worden van het feit dat betrokkene op voornoemde wijze kennis genomen heeft van het resultaat.

Het eindresultaat moet zowel overdag als bij duisternis gedurende minstens vijftien minuten kunnen af te lezen zijn. Op het ogenblik dat een display (deels) defect is, kan het toestel bijgevolg niet meer gebruikt worden. Na de herstelling moet het toestel herijkt worden.

Tweede ademanalyse

De betrokkene moet kennis krijgen van zijn recht op een tweede ademanalyse¹¹⁶, dat bij een eventueel verschil tussen de twee resultaten van meer dan de bepaalde nauwkeurigheidsvorschriften een derde ademanalyse volgt en dat indien de drie verschillen tussen die drie resultaten groter zijn dan de voormelde nauwkeurigheidsvorschriften, een bloedproef wordt uitgevoerd.

Deze nauwkeurigheidsvorschriften worden bepaald in punt 4.3.3. van bijlage 2 aan het KB.

De maximaal toegelaten fouten op iedere aanwijzing voor de analysatoren in gebruik zijn in plus of min:

- 0,03 mg/l voor iedere ethanolconcentratie lager dan 0,4 mg/l lucht;
- 7,5% in relatieve waarde voor iedere ethanolconcentratie vanaf 0,4 mg/l tot 1,0 mg/l lucht;
- 15% in relatieve waarde voor iedere ethanolconcentratie vanaf 1,0 mg/l tot 2,0 mg/l lucht;
- 30% in relatieve waarde voor iedere ethanolconcentratie vanaf 2,0 mg/l tot 3,0 mg/l lucht.

¹¹⁶ Art. 26 KB 2007.

Corr. Oost-Vlaanderen 20 mei 2016, O.M./W.P. (niet gepubliceerd).

Corr. Dendermonde 7 mei 2013, O.M./V.D. (niet gepubliceerd).

Pol. Gent 24 mei 2002, T.A.V.W. 2002, 217.

De fouten worden afgerond tot de dichtst benaderde waarde op 0,001 mg/l nauwkeurig. Aangezien voor de gebruiker alleen een waarde tot twee cijfers na de komma zichtbaar is, op het ogenblik dat het toestel tot drie cijfers na de komma meet, dient de gebruiker geen rekening te houden met een eventuele afronding.

Na het afleggen van een tweede ademanalyse, wordt het laagste resultaat binnen de nauwkeurigheidsvorschriften in aanmerking genomen als eindresultaat.

Voorbeelden

- Een persoon legt een ademanalyse af met een gemeten alcoholconcentratie van 0,31 mg/l UAL. Deze persoon vraagt een tweede ademanalyse die resulteert in 0,34 mg/l UAL. Aangezien de maximaal toegelaten fout 0,03 mg/l bedraagt voor iedere ethanolconcentratie lager dan 0,4 mg/l lucht, vallen beide waarden binnen de bepaalde nauwkeurigheidsvorschriften. De laagst gemeten waarde, in dit geval 0,31 mg/l UAL, vormt het eindresultaat.
- Een persoon legt een ademanalyse af met een gemeten alcoholconcentratie van 0,31 mg/l UAL. Deze persoon vraagt een tweede ademanalyse die resulteert in 0,35 mg/l UAL. Aangezien de maximaal toegelaten fout 0,03 mg/l bedraagt voor iedere ethanolconcentratie lager dan 0,4 mg/l lucht vallen beide waarden niet binnen de bepaalde nauwkeurigheidsvorschriften en volgt verplicht een derde ademanalyse.

Schematische voorbeelden

Eerste ademanalyse	Tweede ademanalyse	Eindresultaat/Gevolg
0,24 mg/l	0,27 mg/l	Geldig: 0,24 mg/l
1,13 mg/l	1,10 mg/l	Geldig: 1,10 mg/l
0,28 mg/l	0,24 mg/l	Derde ademanalyse

De tweede ademanalyse moet in dezelfde omstandigheden gebeuren (o.a. vertonen verpakt mondstuk, kennisgave resultaat, ...) als de eerste ademanalyse. Vooral het gebruik van een nieuw mondstuk is uiterst belangrijk. Er is geen nieuwe wachttijd van vijftien minuten¹¹⁷.

Derde ademanalyse

De derde ademanalyse volgt verplicht en alleen op het ogenblik dat het resultaat van de tweede ademanalyse buiten de bepaalde nauwkeurigheidsvorschriften van de eerste ademanalyse valt¹¹⁸. Na een derde ademanalyse wordt het laagste resultaat van de twee resultaten die binnen de nauwkeurigheidsvorschriften vallen, het definitieve eindresultaat.

¹¹⁷ Cass. 12 december 2012, A.R. P.12.1244.F, www.cass.be.
Pol. Leuven 27 juni 2013, O.M./R.B. (niet gepubliceerd).

¹¹⁸ Art. 26 KB 2007.